

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning
Ann Hallner

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2024-01-22
Diarienummer: KS 2023/0140

Svar på motion nr 10/2023 - från Sigrid Walve (MP) - Dags för bättre omvårdnadskvalité och arbetsmiljö inom äldreomsorgen

Sammanfattning

I motion nummer 10/2023 väckt i Kommunfullmäktige 2023-06-19 KF § 4:24 framför motionären att Miljöpartiet anser att omvårdnadskvaliteten och arbetsmiljön inom äldreomsorgen i Österåkers kommun inte är tillräckligt bra. Motionären yrkar därför på 1) att 50 procent av äldreboendena ska vara i kommunal regi, 2) att kommunen ska upphöra med att sätta budgettak utan istället låta anbudsgivare redovisa sina kostnader i ett eget budgetförslag, samt 3) att kommunen värderar omvårdnadskvaliteten och förutsättningar för en god arbetsmiljö i lika hög utsträckning som priset på tjänsten.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Avslå motion nr 10/2023 med hänvisning till att Österåkers kommun eftersträvar valfrihet för kommunens invånare med fokus på kvalitet, inte driftsform; budgettaket och fastställda ersättningsnivåer bidrar till att säkerställa en fortsatt god ekonomisk hushållning; samt gör den fasta ersättning som Kommunfullmäktige beslutar att det är kvalitet som avgör utfallet av upphandlingen, inte priset.

Ärendet

Motionären menar i motion nr 10/2023 ”Dags för bättre omvårdnadskvalitet och arbetsmiljö inom äldreomsorgen” att arbetsmiljön och omvårdnadskvaliteten in är tillräckligt. En av orsakerna till detta anser motionären beror på att de ekonomiska ramarna är för snävt satta, vilket gör

att ett flertal utförare inte vill etablera sig i Österåker då ekonomin är begränsad. Motionären har därför lämnat förslag på åtgärder för att förbättra omvårdnads kvaliteten och arbetsmiljön inom äldreomsorgen Dessa gäller drift av verksamheter, budget/ersättning samt krav vid upphandling för att förbättra omvårdnads kvaliteten och arbetsmiljön i äldreomsorgen.

Gällande motionärens förslag att 50 procent av kommunens äldreboende ska drivas i egen regi så har Österåker idag kundval när det gäller särskilt boende. Det finns nio valbara särskilda boenden i kommunen, varav tre av dessa driftas av privata utförare, upphandlade av kommunen genom Lagen om offentlig upphandling (LOU), fem boenden drivs av privata utförare som kommunen tecknat avtal med enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) och ett boende med tio platser drivs i egen regi.

Samtliga verksamheter inom nämndens ansvarsområde granskas årligen av förvaltningens sakkunniga i verksamhetsuppföljningar. Uppföljning omfattar alla särskilda boenden som finns i kommunen, så väl privata som kommunala. Dessa verksamhetsuppföljningar redovisas årligen för Vård- och omsorgsnämnden i en rapport. Verksamhetsuppföljningarna visar inte på någon koppling mellan kvalitet och driftsform. Kommunens vision pekar också på att invånarna ska erbjudas valfrihet gällande välfärdstjänster.

Motionären föreslår vidare att kommunen ska upphöra med att sätta ett budgettak, utan istället låta anbudsgivaren redovisa sina kostnader i ett eget budgetförslag. Den ersättning som kommunen betalar ut till utförarna/leverantörerna av särskilt boende beslutas varje år i Kommunfullmäktige och skiljer sig något åt beroende om vilken typ av avtal, LOU eller LOV, kommunen har tecknat eller om boendet drivs i egen regi. Österåkers kommun ska ha en god ekonomisk hushållning med hållbar ekonomisk utveckling med ett långsiktigt perspektiv. Att ha fastställda ersättningsnivåer bidrar till att säkerställa en fortsatt god ekonomisk hushållning och en effektiv ekonomi.

Motionären föreslår att kommunen ska värdera omvårdnads kvaliteten och förutsättningar för en god arbetsmiljö i lika hög utsträckning som priset på tjänsten. Detta sker redan idag dels genom att kravställa på exempelvis kvalitet och arbetsmiljö i upphandlingar av särskilt boende, dels genom att utvärderingen i samband med upphandling av verksamheter inom äldreomsorgen sker utifrån tilldelningsgrunden bästa förhållande mellan pris och kvalitet, i enlighet med lagen om offentlig upphandling (2016:1145, 16 kap 1 §). Eftersom ersättningen är fast antas det anbud som får högst poäng enligt en utvärderingsmodell som utgår från kvalitet. I varje upphandling bestäms i samråd med sakkunniga vilka parametrar som anbuden ska utvärderas på efter boendets förutsättningar och vad som vill uppnås. Exempel på sådana parametrar kan vara bemanning, måltidsmiljö och aktiviteter. Vid upphandlingar sker även en samverkan med fackliga organisationer. De fackliga organisationerna får i samband med upphandlingen ta del av underlag från kommunen och komma med synpunkter.

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningens slutsats är bland annat att motionärens yrkan bör avslås med hänvisning till att Österåkers kommun aktivt arbetar för att säkerställa en god omvårdnads kvalitet och arbetsmiljö inom äldreomsorgen, bland annat genom att utvärdera och kravställa en hög kvalitet i tjänsterna vid upphandlingar av verksamheter. Då valfrihet eftersträvas för kommunens invånare, och verksamhetsuppföljningar inte kunnat visa något samband mellan driftsform och kvalitet bör inte driftsform vara avgörande vid en beställning/upphandling av ett särskilt boende.

Ekonomisk hushållning av kommunens resurser är något som regleras i Kommunallagen och som är viktigt för att långsiktigt kunna ha en hållbar ekonomisk utveckling där kommunen kan erbjuda god service till morgondagens invånare, likväl som till dagens.

Kommunstyrelsens förvaltning har ingenting att erinra mot socialförvaltningens slutsatser.

Tidigare beredning

Vård- och omsorgsnämnden 2024-05-21, § 5:6.

Bilagor

1. Protokollsutdrag Vård- och omsorgsnämnden 2024-05-21, § 5:6.
2. Motion nr 10/2023.

Staffan Erlandsson
Kummundirektör

Ann Hallner
Kvalitets- och hållbarhetschef

Skickas till
Akt

Verification

Transaction 09222115557537873280

Document

KS 2023_0140 Svar på motion nr 10_2023

Main document

3 pages

Initiated on 2025-01-29 14:57:01 CET (+0100) by Ann Hallner (AH)

Finalised on 2025-01-29 14:57:45 CET (+0100)

Signatories

Ann Hallner (AH)

Österåkers kommun

Company reg. no. 212000-2890

ann.hallner@osteraker.se

Signed 2025-01-29 14:57:02 CET (+0100)

Staffan Erlandsson (SE)

Österåkers kommun

staffan.erlandsson@osteraker.se

Signed 2025-01-29 14:57:45 CET (+0100)

This verification was issued by Scrive. Information in italics has been safely verified by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

